

הטיפול בשפכים

מוסף מיוחד

יוסי מלול - משק הבקר והחלב

yossi@icba.co.il

בחודשים האחרונים, חרשנו את נושא הרפת והסביבה בכל העשייה בענף הרפת, עם דגש מיוחד על פתרונות אפשריים לנושא השפכים. המסקנה שלי מהנושא היא מאוד ברורה - להקטין מאוד את כמות השפכים ואת מה שנשאר לאגור ולאדות במשק החקלאי המשולב

באירופה, נלמד את הטפול הסביבתי וגם את רווחת בעלי החיים ונחזור עם תובנות משותפות על מה רצוי ומה אפשר.

4. **להקטין בצורה דרמטית את כמות השפכים היוצאים מרפת** - השוונות בין רפתות היא עצומה ולכן חשוב לבצע בכל רפת: שעוני מדידה, בכניסה וביציאה, מחזור מרבי של התשטיפים, אביזרים חוסכי מים, שימוש בכימיקלים מונעי מזהמים ועוד.

5. **בחירת החלופות המקצועיות-כלכליות שמוצעות על ידי השוק** - חלק מהפתרונות נמצא במוסף שבידכם וחלופות נוספות בוודאי יגיעו לשוק, כי יש ביקושים וצרכים ובהמשך, גם יוצעו פתרונות. אין ספק - כל הפתרונות האלה יעלו הרבה כסף - גם בהשקעה וגם בתחזוקה.

6. **המשך המחקר בנושא** - השקעה מיוחדת של הענף בהעמקת המחקר, בחינת מספר פיילוטים בעבודה אמיתית ברפת לאורך כל השנה. המועצה, הממשלה ואחרים מתבקשים לפתוח את הברז ולהקצות תקציבים לפיילוטים, כך אולי יש סיכוי להאיץ את קצב הפתרון.

7. **לתת חמש שנים לפחות למציאת הפתרונות** - יש מגוון רפתות בישראל וכך גם מגוון הפתרונות. צריך זמן כדי לפתח ולהוכיח מספר פתרונות שיהיו ישימים במבחן המעשה. יש לזכור את הרפורמה שבה ניסינו עשרה פיילוטים לנושא וכולם נכשלו. מתווה לוקר מקבע את מנגנון מחיר המטרה ולכן אסור להשקיע בתקופת המתווה, אלא רק לאחריו, כדי שנוכל לקבל פיצוי הוגן במחיר החלב שלנו.

8. **בסוף היום** - הפתרון הרצוי והטבעי ביותר הוא "מודל הבועה" שבו כל תוצרי הלוואי, כולל תשטיפי ושפכי הרפת, יטופלו במרחב המשק החקלאי המשולב, בדרכים שונות - פיזור בשדות, אידוי בסככות, אידוי במשטח חיצוני, אידוי עם מפוח ועוד פתרונות במישור הזה. כך נדמה לעולם, נוזל עליוות, נשביח את השדות, נפנה מקום במערכות האזוריות לטובת אוכלוסיית בני האדם ונתרום מאוד לסביבה.

9. **צוות ליווי** - חשוב להקים צוות אסרטיבי, במועצת החלב ובהתאחדות, לליווי צמוד של העשייה המגוונת ולפעול באופן צמוד ויזום מול חברינו בשטח וגם אל מול הרשויות והממשל.

בהצלחה רבה!

2 עולם המערבי המפותח, יש חוקים ברורים כיצד לטפל בשפכי הרפת - מכון החליבה, חצר ההמתנה וגם שפכי מדרכים. הם מפוזרים בשדות, של הבעלים או של אחרים, עם תקנות מחמירות על כמות השפכים והשטח הנדרש לפיזורם, כמו גם, העונה לביצוע העבודות. בשום מקום מודרני לא מצאנו דרישה למתקנים אזוריים, או לטיפול קדם, בשפכים ובזבל המוצק. כך הדבר דורות רבים, וראה זה פלא, ממשיכים לגדל בשדות ולהוציא חקלאות טובה ומפנסת והכול בסביבת מגורים קרובה וגם עם מערכות סביבה ביקורתיות מאוד. אז למה מאתנו רוצים יותר, הרבה יותר? התשובה שאנחנו מקבלים היא - כדי להיות אור לגויים!

וכך אנחנו יוצאים לשדה לא מוכר ומחפשים פתרונות לטיפול בשפכים עם תשתית יקרה מאוד ועלויות שוטפות גבוהות - מחיר החלב יתייקר בעקבות ההשקעות והפעור עם מדינות העולם ילך ויגדל ואתו הביקורת על יוקר המחיה.

במוסף שלפניכם, אנחנו מביאים את כל מה שידוע עד היום בנושא השפכים והטיפול בהם. אנחנו חורשים "בקרע בתולה", קיבלנו פסק זמן קצר של שנה והשעון מתקתק. גם אם תהיה הארכה של עוד שנה היא עוברת מהר והפתרונות ממש לא בפתח, אף אם התקוות והאמונות ממש גבוהות.

ההמלצות שלי, לאחר שהתמסרת לחלופות ולפתרונות שנמצאים בשטח:

1. **פעולה אינטנסיבית במישור הפוליטי** - במערכת המקצועית של המשרדים הרלוונטיים וגם במישור הציבורי. אם צריך אז לא תהיה בררה אלא לצאת למאבק ציבורי - שיחילו עלינו את מה שמקובל במדינות נאורות בעולם המערבי, הרי משווים אותנו אליהם כל הזמן.

2. **הסברה גם ציבורית** - אנחנו פתרנו את בעיות הסביבה עשרת מונים טוב יותר מכל מדינה מערבית. אנחנו מקדימים בשנות דור את רוב מדינות העולם בטיפול הסביבתי וברווחת בעלי החיים ברפת. הרפתנים עושים זאת מתוך הכרה ואמונה כי הם גרים בסמוך והם חיים עם בעלי החיים, משקיעים הון עתק כי זה הבית.

3. **נסיעת לימודים משותפת** - כשרצינו להעביר את האחריות על הובלת החלב למחלבות, יצאנו במשלחת משותפת לשבוע בשלוש מדינות באירופה - חזרנו עם החלטה שעושים את המהלך. מוצע לעשות גם כאן מהלך דומה, לנסוע במשלחת של כל הנוגעים בעניין, שלוש מדינות